

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil :
Protoiereu DUMITRU ANTAL

ÎNVIEREA DOMNULUI

Clopotele, al căror dangăt a plâns jalnic durerea și clipele cele mai tragice din viața pământească a Fiului lui Dumnezeu, umplu de-odată văzduhul în miezul unei sfinte nopți, vestind vesele că Cel răstignit pentru ispășirea păcatelor noastre, a răpus moartea, a înfrânt biruința aceluia crud dușman al firii omenești, ce preface în pulbere și cenușă trupul fiecărui pământean.

Este noaptea sfântă a ÎNVIERII DOMNULUI! Este sărbătoarea sfântă care din an în an aduce aminte omenirii încreștinate, desăvârșirea măreață a vieții Mântuitorului Hristos pe pământ, opera Sa strălucită a răscumpărării, ca și eliberarea deplină a geniului uman din sclăvia tiraniei întunericii.

Ideia liberatoare a dreptății și iubirii, pentru răspândirea căreia a îndurat Isus-omul toate suferințele, murind pe lemnul crucii, această idee măreață n'a fost însă pătrunsă și înțeleasă pe deplin, în trecut ca și azi, de către cei mai mulți dintre creștini. Căci nu auzim azi ca și în trecut aceeaș tânguire obișnuită, că binelui i-se împotrivesc răul, luminii — întunericul, dreptății — strâmbătatea, adevărului — minciuna, și îndurării — tirania? În fiecare an ne reamintim chinurile lui Isus pironit pe cruce, în fiecare an suntem îndemnați să privim cu ochii sufletului, cuiele însângerate cari au fost bătute în trupul Dumnezeului-om și totuși continuăm a fi sfâșiați și orbiți de rele și patimi. Pare că nu ne putem ridica peste nemerniciile lumii, pentru ca ideea cea mare a creștinătății să triumfeze pe deplin în sufletele noastre zbuciumate.

Dar precum suferințele Mântuitorului ar trebui să ne mustre să ne ferim de căde-

rea în rătăciri, de îmbrățișarea desfrâului distrugător și a vieții nelegiuite, astfel și Învierea Lui se cade să ne deie noi nădejdi întru sporirea unei vieți mai fericite. Învierea Domnului să însemne pentru noi și fericitoarea năzuință: să tindem neîntrerupt la primenirea cugetelor și inimilor noastre.

Bucuroși și veseli ne întimpinăm în ziua marelui praznic cu „HRISTOS A ÎNVIAT!“ Câți își dau însă sama, că rostind această creștinească salutare, trebuie să fie și pătrunși de adâncul ei înțeles?

Când zicem „HRISTOS A ÎNVIAT“, recunoaștem Adevărul ca temelie a vieții noastre, iar când răspundem „ADEVĂRAT A ÎNVIAT“, ne obligăm la respectarea lui neclintită în viață. Astfel din înălțimea unde ne ridică măreția sărbătorii Învierii, să admirăm frumsețea zărilor albastre unde sălășluiește adevărul cel veșnic, dar să nu uităm a primi și întări propriul nostru suflet, în care duhul cel rău mereu sapă prăpăstii fioroase.

Bucuria Învierii însămnă că puțința refacerii ne-a fost câștigată, dar această refacere, această primenire stă în mâinile noastre. Beneficiari ai unei dureri căreia i-am fost în acea vreme străini și față de care ne comportăm neînțelegători, calea răscumpărării din păcat nu ne va fi deschisă decât prin retrăirea în sufletele noastre a dramei răstignirii. Lepădarea de noi înșine stă la capătul acestui drum al durerii, atât ca o curățire a sufletului, cât și ca o realizare a suferinții. Iubirea exclusivă de noi înșine este dintre toate păcatele cari apasă mai greu asupra noastră, cel mai adânc înrădăcinat; iar extirparea lui, operația care cere

cea mai aspră disciplină și cel mai neînfricat curaj.

Ziua Invierii să ne fie prilej scump de luminare și îndreptare pentru toți. O clipă de răgaz în cursul frământărilor, — ziua cea mare și luminată, sărbătoare a sărbătorilor, — să ne înprospătăm în ea simțămintele cu ceea ce de veacuri alcătuește tăria creștinizmului: IUBIREA FAȚĂ DE APROAPELE.

Să învie deci în noi Hristos, prin înfrângerea noastră, prin dezlegarea noastră de toate patimile răufăcătoare, prin concentrarea noastră asupra sâmburelui de viață vie, care ne este spiritul, singurul mântuitor și în stare de a păși peste granițele durerii și a trece în sferele senine ale cumpânirii desăvârșite.

Inimă bună și voință neșovăelnică să avem spre aceste sublime îndemnuri, izvorând din minunea Invierii, și atunci cu adevărat va reînvia în noi pe lângă puterea de muncă și evlavia binefăcătoare, ce ne va feri de rău și ne poate apropia tot mai mult de țința unei vieți mai fericite.

Iată urarea noastră de bine, iată înțelesul profund al prăznuirii Invierii Domnului, pe care o dorim spre adevărată edificare și înnoire tuturor fraților noștri acum și la mulți ani.

I. V.

In jurul procesului milenist.

Nu de mult s'a desbătut în fața Consiliului de război Cluj, procesul milenistilor început anul trecut, încheiându-se cu condamnarea celor surprinși atunci în adunarea clandestină de pe str. Căp. Ignat, unde primeau instrucții de propagandă subversivă din partea indivizilor veniți de peste frontieră: dl Dollinger și P. Balzerit.

Se știe că în urma refuzului d. Sima de a sta în slujba dușmanilor neamului nostru, americanul Rutherford, șeful suprem al milenistilor și totodată principala provocare a marhiciei propagande mileniste pe teritoriul nostru, trimite în țara noastră pe divizii de milițieni, cu ordinul de a reorganiza milenismul slăbit prin retragerea d. Sima și a celor aderenți, și totodată a porni o înverșunată campanie de distrugere împotriva șefului (Sima) „trădător“. Căci pen-

tru sectari — și îndeosebi când e vorba de primejdioșii și fătarnicii milenisti — nu poate exista crimă mai mare decât părăsirea sectei și revenirea la drumul adevărat. Și dl Sima, împreună cu alții, a comis această „crimă“, revenind pocăit la matcă. Trebuie deci pedepsit. Și într'adevăr milenistii au deschis focul asupra lui, intențându-i o serie de procese, care nu sunt decât curată răzbunare împotriva celui, care muștră de conștiință, n'a voit să lucreze împotriva neamului și țării sale. Se tem milenistii ca să nu le vină din partea acesteia lovituri grele în acțiunea nesăbuită ce o desfășoară în dauna statului și neamului nostru? Dar un proverb românesc zice: „De ce te temi, nu scapi“.

Firește condamnarea fruntașilor milenisti dela noi, va fi pentru anumite persoane și cercuri de peste frontieră un nou motiv să strige în gura mare că în România există persecuție religioasă, că statul român în materie de religie se conduce după criteriul intoleranței, etc., toți afirmări de domeniul celei mai bolnave fantezii, produse de cine nu poate vedea cu ochi buni pacinicul progres al neamului românesc.

Numai cine nu cunoaște, sau mai corect spus, cine nu *voește* să cunoască situația reală și adevăratul fel de comportare al milenistilor dela noi poate susține lucrurile de mai sus.

Statul român nu persecută pe nime pentru credințele sale religioase, dar nu se poate cere ca el să ia măsuri de apărare față de cei cari sub masca religiei lucră din răspuțeri împotriva legilor și siguranței sale. Ori milenistii ce fac! Urmăresc ei mântuirea sufletului? Nici decum, căci aceasta nu se poate câștiga decât ascuțând de Biserică, primind și realizând în totul cuvântul divin, iar nu pe deantregul falsificându-l și despoindându-l de orice conținut al învățaturii predicate de Hristos, cel răstignit pe cruce pentru mărturisirea neamului omenesc.

Fac însă altceva milenistii: Aruncă prețutindenii sămânța nemulțumirilor și desordinii, ațâță poporul împotriva tuturor autorităților — doar sunt dela satana, — lucră pe ascuns și cu bani grei împotriva bisericii, neamului și statului.

Dacă milenismul înseamnă altceva decât propagandă subversivă, atunci de ce fruntașii mileniști au tăgăduit la judecată că sunt mileniști, spunând unul că-i catolic, altul reformat, ortodox etc.? Numai „martorul“ Filipoiu, care nu face parte din gruparea lui Magyarosi și nu de mult a eșit din temnițele Timișoarei, a mărturisit că este milenist și face propagandă în direcția aceasta. (Despre Filipoiu sperăm să mai vorbim cu altă ocazie). Sau de ce streinii Balzerit și Dollinger *au aflat de bine* să nu apară în fața Consiliului de războiu, renunțând și la cauția depusă pentru eliberare din închisoare (100.000 Lei fiecare)? Evident fiindcă în țara noastră nu se ocupaseră de mântuirea sufletelor, ci se făcuseră vinovați de uneltiri împotriva statului. Pe masă cu harta României împărțită pe zone de propagandă subversivă nu se grijește de mântuirea sufletului.

Nu trebuie uitat însă că întemnițarea unor mileniști din Cluj, nu înseamnă distrugerea acestei primejdioase și scârboase molime încuibată de străini în trupul neamului nostru. Au mai rămas destui pe din afară, și mai sunt și în alte părți cuiburi puternice. Dar și la Cluj se plimbă ca un pașă americanul (mi-se pare român născut în București) Henry Frank, alături de soția sa — o încarnată propagandistă sectară de neam maghiar. Și mi-se pare că acest Henry Frank nu „mănâncă și doarme numai“, ci mai participă și la întruniri mileniste clandestine. Oare el sau altul cu acelaș nume a fost pe la Crăciun la Uioara la adunările mileniste ținute acolo? Și nu știu încă, acest Henry Frank sau altul cu acelaș nume spunea nu de mult „cuiva“ că-l va învăța el (Frank) ortodoxie. Ne vom ocupa și de el.

Cum vedem, un lucru e mai pe sus de orice discuție: milenismul e periculos și pentru Biserică și pentru Stat, și nu desarmează cu una cu două. Procesul milenist a dovedit lucrul acesta. Dar mai sigur e și faptul că Biserica noastră își va face datoria sa pe deplin, apărându-și credincioșii de „lupi în piei de oaie“, ferindu-și neamul de loviturile dușmanilor.

O. Bucevschi.

CREAȚIUNEA LUMII

(Urmare).

d) *Heinrich*: „D-zeu singur mijlocit a creat totul, ceea ce este creat“. *L. Theologie* v. V. p. 82.

Scheeben: „Handbuch der Katoischen Dogmatik v. II. p. 2“. „Din idea despre D-zeu; ca de unica ființă existentă, rezultă în mod mijlocit că toate ființele în afară de D-zeu trebuie să aibă într-o formă oarecare, originea în El, că Lui trebuie să-i mulțumească existența lor. Mai rezultă că toate ființele în afară de D-zeu, au de mulțumit Lui întreaga lor existență fie mijlocit, sau cel puțin mijlocit, după întreaga lor substanță, adevărat după materie, cât și după formă“.

Schuster—Holzammer: „Handbuch zur Bibl. Geschichte“ pag. 115. „Într-o formă într-adevăr măreață începe Sfta Scriptură cu expunerea celor mai importante adevăruri pentru oameni, cari tind a-i orienta asupra scopului și situației existenței lor. Întreaga lume este opera vecinicului și ne-creatului D-zeu. D-zeu este înainte de toate și peste toate.“

Nu sorții oarbe are a-i mulțumi lumea existența ei, precum sunt de părere reprezentanții lumii păgâne și dușmanii moderni ai revelației divine. Ar fi considerat ca lipsit de minte, omul care ar afirma azi în serios, că un cronometru, o clădire pompoasă, ori o prețioasă operă de artă, s'au făcut la întâmplare, prin propria lor putere. Cum atunci poate fi considerată drept opera întâmplării oarbe această lume măreață cu marele imperiu al stelelor și nenumăratele fapte pământesti?..

Singurul răspuns mulțumitor, privitor la originea acestei lumi, este cel dat de Sf. Scriptură: lumea nu este veșnică, este mărginită și are a mulțumi întreaga ei ființă, precum și întreaga-i minunată ordine, numai unei ființe spirituale atot înțelepte, atot știutoare, atotputernice, care nu este supusă nici unei schimbări...

Lumea întreagă, cu toate câte îi aparține, se reduce la creatorul atotputernic care este D-zeu. Conștient de acest adevăr a trăit Avraam plin de credință în mijlocul păgânătății“.

Dr. Th. Specht: „Lehrbuch der Dogmatik“ vol. I. pg. 182—187. „Între acțiunile lui D-zeu în afară, locul prim îl ocupă „Creațiunea“. Creațiune în sens activ este activitatea creatorică a lui D-zeu. Creațiune în sens pasiv este rezultatul activității creatorice a lui D-zeu. D-zeu amăsurat puterii desăvârșitei sale voințe, a chemat din nimic lumea la ființă. Această dogmă clar expusă în Sf. Scriptură și Sf. Tradiție, biserica în repetate rânduri a definit-o în contra rătăcirilor protivnice; împotriva dualismului gnostic-manicheic, care presupune la conducerea lumii două principii, unul al binelui și celalalt al răului; împotriva pantheismului, care consideră lumea ca o emanare din ființa lui D-zeu; împotriva materialismului, care nu vede altceva în lume, decât un produs al materiei vecinice și preexistente... Creațiunea

lumii prin D-zeu, nu este numai un adevăr al revelației divine, ci și un adevăr prefins de rațiune. Căci argumentele pentru existența lui D-zeu dovedesc că lumea în totalitatea ei și în părțile ei constitutive are caracterul contingentei¹⁾.

Din contră mitul babilonean „Enuma elis“ presupune preexistentă materia. Din materia preexistentă emană lumea zeilor.

Pentru a înlătura acest ființial contrast dintre tratatul biblic despre creațiune și mitul babilonean, aderenții teoriei împrumutului neagă caracterul monoteist al Hexaameronului, provocându-se la v. 26 din cap. I. unde se spune: „Și a zis D-zeu: să facem om după chipul și asemănarea noastră...“ Ori forma plurală a numelui lui D-zeu, precum și forma plurală a contextului sunt dovezi sigure pentru existența mai multor zeități.

Explicarea corectă a versului înlătură obstacolul pretins învicaibil.

A dat de gândit exegeților încă din cele mai vechi timpuri: Rezultatul diferă. Sf. părinți, precum și o mare parte din scriitorii bisericii răsăritene și apusene, sunt de părerea că forma plurală din Gn. I. 26 reprezintă sf. Treime.¹⁾

Proksch,²⁾ Fr. Delitzsch³⁾ urmând lui Filo consideră forma plurală a v. 26 drept un plural comunicativ. D-zeu s'ar fi consfătuț cu spiritele cerești înainte de creațiunea omului.

Cei mai de seamă teologi sunt de părerea, că forma plurală a v. 26 trebuie considerat ca un plural maiestatic.⁴⁾ Cu toate că pe nedrept Gunkel combate această ultimă părere, (pe motivul că obiceiul de a vorbi un rege despre sine în plural a fost introdus de regii persani, când faptice în II. Cron. 25, 16 reg. Amasia adresează următoarele cuvinte unui profet pe care nu-l iubea: Te-am pus noi sfătuitor al regelui?) și noi o privim de mai întemeiată.

Astfel că pluralul Elohim⁵⁾ din Gen. I.

¹⁾ Seifenberger: „Der bibl. Schöpfungsbericht“ 57; Hoberg „Die Genesis“ 19; Schlögel „Die Heiligen Schriften des Alten Bundes“ vol. I. p. 6; Hummelauer; Kaulen etc.

²⁾ „Genesis“ p. 448.

³⁾ „Neuer Commentar über die Genesis“ 64.

⁴⁾ Dillmann: „Die Genesis“ p. 31; König „Geschichte der Alttestam. Religion“ 163; H. Grotius: Gesenius; Neumann; Knobell (v. Lange „Die Genesis“ p. 41). Sellbin „Die biblische Urgeschichte“ 20.

⁵⁾ Elohim este forma plurală a cuvântului Eloah, care se derivă dela străvechiul El, numirea primitivă a lui D-zeu. El este forma participială a verbului li, Ul, care

26 se întrebuintează pentru a exprima plenitudinea puterii și bogăția înfinită ce rezidă în ființa divină.¹⁾ Pluralul din context este pretins de forma plurală a numelui lui D-zeu.

Eliminată fiind greutatea privitoare la rostul formei plurale a numelui divin, prăpastia între Hexaameronul monoteist și Enuma elisul păgân rămâne.

În Hexaameron spiritul absolut existent din eternitate crează materia din care formează lumea, pe când „Enumaelis“ vorbește despre apariția lumii zeilor din massa haotică preexistentă.

b) Tratatul biblic încadrează întreaga creațiune în 6 zile de activitate divină, pe când epopea babiloneană a celor 7 table, este lipsită de această limită în timp. Din faptul că mitul babilonean a fost scris pe 7 table nimic nu ne îndreptățește a pretinde că e vorba despre o aluzie la zilele creațiunii biblice.²⁾

c) Hexaameronul ține cont de ordinea în cari sunt create lucrurile. În primele 3 zile ne înfățișează distincțiile dintre elemente într'o succesiune ascendentă, în ultimele 3 în aceeaș succesiune apariția vieții vegetale, vieții animale și vieții umane. Direct contrar este aspectul mitului babilonean.

d) O critică ori cât de severă în tratatul creațiunii biblice nu poate găsi dramatizarea anumitor întâmplări din natură,

inseamnă tare, puternic. D-zeu creatorul, stăpânul și diriguitorul lumii, a fost numit El, fiindcă acest cuvânt exprimă noțiunea de puternic, tare.

„El“ fiind cel mai vechi și propriu tuturor semințiilor semitice, este întrebuintat ca nume al zeităților păgâne. Spre a evidenția personalitatea D-zenii celui adevărat în V. T.: El este amplificat. Astfel ne apare ca: El hai = D-zeul cel viu; El Şaddai — D-zeul cel puternic; El haşşamaim = D-zeul cerurilor; El elion = D-zeul cel prea înalt.

Ceace reprezintă combinațiile lui El în V. T. reprezintă și Elohim. Că forma plurală nu indică o pluritate de zeități reiese din motivele:

a) Politeismul era strict interzis iudeilor. Legea prevede pedeapsa cu moartea pentru cel care se închină idolilor.

b) Despre o reminiscență din politeism nu poate fi vorba, cât timp cercetările istorice, constată, că politeismul străvechi este o formă de decadentă a monoteismului primar.

c) În cazul când expresiunea Elohim, fie chiar și indirect ar avea în vedere o reminiscență din păgânism, ar fi fost evitată cu multă grijă, cel puțin de profeti, folosind în locul pluralului, singularul.

Pluralul Elohim deci nu are o importanță reală, ci una simbolică. Este un „pluralis majestatis, excelentiae, intensivitatis“ (Wetzer u. Weltes „Kirchen lexikon“ vol. IV. p. 426).

¹⁾ V. Loichiță în „Candela“ anul 38, nr. 3—5, p. 82.

²⁾ Dr. Fruchstorfer „Weltschöpfung und Paradies“ nach der Bibel p. 9.

precum nici caracterul politic al epopeei „Enuma elis“.³⁾

Epopeea babiloneană trebuie privită mai mult ca o dramatizare mitologică a unor întâmplări din natură, cari se repetă anual în clima Babiloniei.

În anotimpul ploios, în ținutul Eufratului ai impresia că cerul și pământul sunt una, contopite într'o masă surie, un haos. Către finea lui Faur norii încep a se împrăștia, iar soarele apare, făcând să se distingă cerul de pământ. Lupta dintre Tiamat, care este învinsă și Marduc învingătorul este o personificare a luptei, care se dă între masa norilor și soarele primăverii, care reușește să împrăștie norii și să trezească la o nouă viață întreaga natură.

Prin această explicare nici decum nu tindem a contesta lipsa oricărei urine de revelație străveche în epopeea celor 7 faule.⁴⁾

Din paralela făcută între cele două tratate reiese, că Hexaameronul este mult superior epopeei Enuma elis și nici decum dependent de ea. Caracterul lui este istoric, de importanță universală, pe când epopeea face parte din domeniul miturilor cu caracter local și accentuat timbru politic.

Urmele unui al doilea mit babilonean îl găsim aderenții teoriei împrumutului în Gen. I. v. 29. „Și D-zeu zise: Iată v'am dat vouă toată iarba purtând sămânță, care crește peste întreg pământul și tot pomul fructifer purtând sămânță, acestea vor fi fi vouă spre mâncare“ care vers, chiar după părerea unor exegeți ar indica modul exclusiv de nutriție al omului primitiv.⁵⁾ Ori cu toate că unii sf. părinți și unii teologi ai bis. sprijinindu-se pe nenumărate citate din literatura popoarelor vechi, cred că în acest vers e vorba de nutremântul omenirii străvechi (fără a se gândi bineînțeles la vre-o influință mitică), adevărul este altul.

Dacă în v. 29 se spune că omul are să se nutrească din roadele pământului, n'avem să înțelegem acest lucru ca ceva exclusiv. Omul a putut foarte bine să se nutrească și cu lapte. Precum și multe ani-

male se nutresc la început cu lapte, iar altele tot timpul cu cereale, ceea ce nu se spune în v. 30, unde e vorba despre nutremântul animalelor, deci nici acest vers nu poate fi luat în sensul absolut.

Senzul corect al versurilor privitoare la nutremântul omenesc și animal este următorul: „Cerealele și fructele pomilor au să fie în primul rând pentru om principalul nutremânt, precum iarba are să fie nutremântul animalelor, cari după natura lor o pot asimila.“¹⁾

Din faptul că D-zeu abia după potop vorbește expres despre mâncarea de carne, Gn. IX. 3 nu urmează că omului anterior potopului nu i-ar fi fost permisă. În acest din urmă caz și faptul că D-zeu în Gn. IX 5, deci după potop expres oprește cu desăvârșire omorârea oamenilor, ar duce la concluzia, că înainte de potop D-zeu permitea acest lucru.²⁾ Astfel că putem afirma fără a greși că omul precum după potop și înainte s'a nutrit și cu carne. În caz contrar n'ar putea fi pe deplin înțeles nici v. 28 unde se spune că D-zeu a încredințat omului stăpânirea peste animale.

(Va urma).

Muntean

— *Tuturor cetitorilor, colaboratorilor și sprijinitorilor revistei noastre, — le dorim sărbători vesele și fericite!*

Sfintele sărbători ale Paștilor din anul acesta sunt turburate în biserică noastră românească de învârtoșarea ce s'a pus în inimile fraților noștri din Basarabia, o parte din Moldova și răsleț și 'n alte părți a țării. Se vede că în sufletele lor dragostea față de străini, dușmani și neprietini, e mai mare decât față de cei de un sânge și o credință, altfel nu ne putem explica cum însuși Mitropolitul Gurie a desertat dela datorițele de păstor și învățător al poporului său, lăsându-se îndrumat de cei neștiutori și nepricepuți! Și-a nesocotit iscălitura pusă pe hotărîrea Sf. Sinod atât

³⁾ Nikel „Die bibl. Urgeschichte“ 12.

⁴⁾ Dr. K. Fruchstorfer „Weltscöpfung und Paradies nach der Bibel“ p. 10.

⁵⁾ Gunkel „Genezis“ 120.

¹⁾ Hoberb „Genesis“ 22; Strack „Gen“ 3.

²⁾ Dr. K. Fruchstorfer „Weltscöpfung in Paradies“ p. 11.

de a doua oară, cât mai ales de întâia oară, privitor la serbarea sf. Paști, când a fost propunătorul și susținătorul datei celei adevărate de 31 Martie. Gazetele spun că fanatismul pentru 5 Mai i-a mers atât de departe, încât a ordonat ca biserica catedrală din Chișinău să fie închisă în zilele de 31 Martie, 1 și 2 Aprilie, refuzând generalului Scărișoreanu, comandantul armatei din Basarabia, de a-l lăsa se serbeze sf. Paști, în această biserică, conform hotărârii Sf. Sinod, pentru armată și toți creștinii blânzi cu inima și înțelegători ai îndreptării calendarului. Față de această învârtoșare a inimii basarabenilor, a majorității lor, căci sunt mulți împăcați cu calendarul îndreptat, în parohiile unde sunt preoți conștii și cu dragoste față de biserică, — Dumnezeu încă și-a arătat mâhnirea Sa, lăsând de câțiva ani să fie bântuită Basarabia de secetă, ca și de pacostea continuilor frământări cu agitații și propagandă bolșevică. Ca dureroasa neînțelegere în legătură cu serbarea sf. Paști, să nu se transforme în boală cronică a fraților noștri creștini basarabeni, Sf. Sinod nădăjduim că va lua măsuri de îndreptare și mai ales de disciplinare, a celor ce cu rea voință, îndărătnicie și lașitate nu au căutat la timp și cu toată râvna, până la primejduire să oprească dureroasa rătăcire.

O donațiune pentru Catedrală, vrednică de a fi relevată, este a dlui *D. Rogozea*, profesor la Conservatorul din Cluj, în sumă de 5000 Lei. Iată cum i-a mulțumit P. Sf. Sa Episcopul nostru: „Surprinderea plăcută ce mi-ați făcut prin darul dv. de 5000 Lei în scopul terminării casei Domnului, mi-a umplut inima de bucurie și acest dar de sf. Paști, dela un profesor, care dă mai mult din abundența inimii de creștin, decât din abundența comorilor, adunate ca mulți milionari ai zifelor noastre, — este semnul vădit al progresului ce-l facem către calea binelui și frumosului“.

Conferință. Duminecă, în 24 Martie a. c., dl decan al Acad. teologice din Cluj, *Dr. I. Vască*, a ținut o conferință în *Alba-Iulia*, sub auspiciile societ. cult. „*Astra*“. Totodată d-sa a și predicat cu această ocazie la sf. Liturgie de Duminecă și Luni în biserica parohială din localitate. Credin-

cioșii noștri din Alba-Iulia, cu vie mulțumire și interes au ascultat și primit atât conferința cât și predicile susnumitului. — După sf. Paști, Academia noastră teologică prin reprezentanții ei, profesori și studenți, își va continua obișnuita activitate misionară. Deplasările se vor face după un plan bine stabilit, în conformitate cu dorința și indicațiunile *P. S. S. Episcopului*. — Sperăm că și de astă dată producțiunile tinerii noastre instituții, vor produce ecoul cuvenit în sufletele dornice de luminare și mângâiere ale credincioșilor noștri.

† **Emanuil Ungureanu**, marele luptător național al bănățenilor, a murit la Timișoara, în vârstă de 84 ani. În mormântarea, cu funerarii naționale, a avut loc Joi, în 28 Martie, oficiată de P. Sf. Sa Grigore Comșa, Episcopul Aradului. Ilustrul dispărut, pe lângă meritele de luptător naționalist în vremurile grele ale vechei stăpâniri, s'a făcut pentru biserică noastră nemuritor prin donarea întregii sale averi de câteva zeci de milioane, pentru înființarea unei episcopii la Timișoara. S'a scoborât în mormânt fără a-și vedea visul împlinit.

P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae a primit din partea primarului Timișorii, general Gheorghe Domășneanu, următoarea telegramă: „Vă comunicăm moartea neuitatului dispărut Emanuil Ungureanu, marele Român, funerariile vor avea loc Joi“. — P. Sf. Sa a răspuns: „Depun o lacrimă ferbinte pe mormântul marelui fiu al Bănățului și vrednicului credincios al bisericii noastre, care a închis ochii fără să-și vadă realizată ideea căreia și-a sacrificat și averea și viața“.

Bunul Dumnezeu îl odihnească în pace!

Mareșalul F. Foch, învingătorul marelui război mondial, în ziua de 20 Martie a murit în locuința sa din Paris, în urma unei sincope a inimii. Franța i-a făcut funerarii naționale, îngropându-l lângă mormântul lui Napoleon. Toate țările aliate și-au exprimat durerea pentru trecerea la cele eterne a marelui general, prin a cărui învingeri s'a rupt lanțul de asuprire a atâtor popoare. Întreagă presa mondială l-a omagiat pe gloriosul general, considerându-l ca cel mai mare general al epocii sale.

	BIBLIOGRAFIE	
--	---------------------	---

Consiliul Eparhial ortodox român din Cluj.

Nr. 2053—1929.

Recomandăm fiecărui preot broșurile: „Patronatul ecleziastic ungar în raport cu drepturile statului român“, prețul 100 Lei; „Desbinarea religioasă“, prețul 15 Lei și „Discursul la Senat“, prețul 10 Lei, de Dr. Gh. Ciuhandu, consilier referent eparhial în Arad. Cărțile se pot procura direct dela autor, care revânzătorilor acordă 20% rabat.

Cluj, la 16 Martie 1929.

* *Consiliul Eparhial.*

O carte de actualitate a P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului.

Puterea adevărului și a ideilor nicăiri nu este atât de pronunțată ca pe terenul religiei. Multe suflete și-au redobândit spontaneitatea și încrederea numai privind lucrurile prin prizma religiei creștine.

O dovadă reală pentru puterea și răspândirea adevărului religios, găsim în lucrarea cea mai recentă a P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului, cu titlul: „Credința, Morala și Neamul“.

Studiile și cuvântările cuprinse în acest volum de 88 pagini, sunt în legătură cu încercările filozofilor de a înființa o morală laică, cu acțiunile pentru zidiri de biserici, mișcarea pentru recunoașterea rolului religiei în școli și altele.

Articolele despre activitatea misionară a Bisericii, Biblia pentru popor, Evanghelia și Dreptul, Napoleon și Religionea, două cuvântări la serbări naționale și câteva probleme sectare, sunt contribuțiuni reale pentru viața sufletească a neamului.

Cartea se poate procura dela Librăria Pavel Suru din București și Librăria Diecezană din Arad. Prețul 60 Lei, plus 12 Lei porto postal.

„**Raze de Lumină**“. Revista studenților în Teologie din București. Anul I. Nr. 1. Abon. 140 Lei. (Instituții 250). Apărând în excelente condiții tehnice, și cuprinzând un bogat și interesant material — articole originale, traduceri, studii critice, cronică internă și externă, recenzii (cărți de teologie, străine și românești), revista revis-

telor, bogat buletin bibliografic — revista aceasta trebuie salutată cu sinceră bucurie. Înseamnă doar nu numai o bună publicație în plus în serviciul bisericeii, ci e și clasică dovadă că studenții teologi, viitorii slujitori ai altarului, își dau bine seama de munca grea dar sfântă ce-i așteaptă, și astfel încă în școală fiind, simt nevoia sufletească peste datoria de program școlar. Revista „arată hotărârea lor de a lucra din proprie inițiativă, în vederea pregătirii întregi și largi pentru lucrul lor de mâine, e practica de azi a lucrului de mâine“, cum atât de frumos se spune în „Cuvânt înainte“. Fiind astfel însuflețită de cele mai nobile sentimente ale datoriei și misiunii de mâine, revista trebuie să fie sprijinită efectiv de orice Român ort. de bine. Entuziasmul tinerilor de bună credință nu trebuie înădușit, ci larg încălzit. ob.

	PARTEA OFICIALĂ	
---	------------------------	---

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 1780—1929.

COMUNICAT

Sf. Sinod în ședința sa dela 1 Martie a. c., a luat în desbatere chestiunea alcoolismului și a ajuns la constatarea, că primejdia alcoolismului, pe lângă toate măsurile luate în cursul timpului, este încă destul de mare.

Propaganda antialcoolică este încă slabă și puțin organizată. Patima beției face ravagii înspăimântătoare.

Biserica noastră a dat de repețite ori alarma și a luat inițiativa pentru propaganda împotriva alcoolismului și a făcut intervenții la forurile statului, ca mână în mână să lucreze pentru stăvilirea alcoolismului.

Sf. Sinod, acum în urmă, a cerut statului ca să voteze de urgență legea pentru reglementarea alcoolismului.

Biserica din partea sa e datoare să continue cu și mai multă stăruință propaganda sa.

În scopul acesta ordonează, ca pe lângă obicinuita propagandă, fiecare preot să țină *întâia Duminecă din luna Iunie*, ca zi de propagandă pentru temperanță și combatere a alcoolismului. În această zi fiecare preot va ținea predică și va organiza o festivitate potrivită scopului, căutând cu a-

cest prilej să pună bază unei societăți de temperanță.

Aducem aceasta la cunoștința tuturor preoților spre conformare. Iar P. O. Domni protopopi vor controla executarea acestui ordin. Fiecare preot va face în luna Iunie raport despre ceea ce a făcut în cauza aceasta, iar oficiile protopopești vor înainta raport general despre toți preoții din tract, cum au executat ordinul.

Cluj, la 19 Martie 1929.

Consiliul Eparhial.

PROTOPOPIATUL ORT.-ROM. AL CLUJULUI

Nr. 1276—1928.

1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei a II-a din CLUJ, se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela întâia publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. 32 jug. sesiune parohială.
3. 36.000 Lei chirie.
4. Venitele stolare obicinuite.

Dela candidați se cere cvalificație pentru parohii de cl. I., cu bacalaureat de liceu, preferindu-se cei cu pregătire universitară.

Pe lângă documentele prescrise de regulament, concurenții vor anexa:

1. Certificat dela Consiliul Eparhial că n'au fost pedepsiți și nu stau sub cercetare disciplinară.

2. O declarație că vor ocupa parohia în termenul ce li-se va fixa, în conformitate cu regulamentul.

3. Că vor satisface hotărârilor consiliului parohial, fixate în ședința dela 10 Nov. 1926, p. 1—8. Concurenții din alte eparhii vor anexa un act dela chiriarii lor, că li se dă voie să treacă în eparhia noastră.

Candidații, cu aprobarea prealabilă a protopopului, pot să se prezinte înaintea credincioșilor, ca să predice și celebreze.

Cluj, la 12 Dec. 1928.

Nicolae Vasiu, protopop.

Nr. 8168.

A P R O B A T

Dia ședința secției bisericești a Consiliului Eparhial, ținută la 27 Febr. 1929.

Dr. Vasile Sava m. p.,
prez. adhoc.

Laurențiu Curea m. p.,
secretar.

Nr. 197—1929

2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în Bucium-Sat, parohie de cl. III. din protopopiatul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform pregătirii.
2. Venitele stolare.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile, însoțite cu documentele reglementare oficiului protopopesic și cu prealabila încunoștințare se vor prezenta în parohie spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, la 10 Martie 1929.

Oficiul prot. în conștelegere cu adunarea parohială.

Petru Popovici, protopop.

Nr. 130/1928.

2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului vacant de cantor a filialei ortodoxe-române din Băgaciu, (jud. Cluj) protopopiatul Cluj, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Retribuțiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, casă și grădină.
2. Sesiune cant. 8 jug. pământ.
3. Venite stolare dela serviciu și a treia parte din zilele de lucru și din ferdelele de cucuruz, adecă $\frac{1}{3}$ parte din bir.
4. 2 părțile de pădure.

Candidații cari doresc să reflecteze la acest post de cantor, își vor înainta oficiului parohial ort. din Geaca, până la termenul mai sus fixat cererile scrise și semnate cu mâna proprie și înzestrate cu următoarele acte:

- a) Extras de botez;
- b) Certificatul pe ultimul an școlar;
- c) Decretul de cantor;
- d) Certificat de bună purtare dela oficiul parohial concernent.

Concurenții sunt deobligați a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică spre a-și arăta cunoștințele în cântări și tipic și spre a face cunoștință cu poporul.

Geaca, la 15 Octomvrie 1928.

Pentru consiliul parohial ort.-român.

Președinte:

Ioan Macaveiu, paroh.

Secretar:

Pompei Rotar.